

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobkyne **Mgr. R. G.**, bývajúcej v B., zastúpenej Mgr. V. Š., advokátom v B., proti žalovanej **Slovenskej republike - Ministerstvu spravodlivosti SR**, so sídlom v Bratislave, Župné námestie 13, **o náhradu škody a nemajetkovej ujmy spôsobenej nesprávnym úradným postupom**, vedenej na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 19C 224/2010, o vylúčení sudcu Krajského súdu v Bratislave z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 8Co 41/2012, takto

r o z h o d o l :

Sudca Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľ. S. **n i e j e v y l ú č e n ý** z prejednávania a rozhodovania veci vedenej na tomto súde pod sp. zn. 8Co 41/2012 (vec Okresného súdu Bratislava I sp. zn. 19C 224/2010).

O d ô v o d n e n i e

V konaní o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I z 3. októbra 2011 č. k. 19C 224/2010-163 oznámil predseda senátu 8Co Krajského súdu v Bratislave JUDr. Ľ. S., že vzhľadom na jeho pomer k veci, resp. aj k žalovanej, môže mať žalobkyňa pochybnosti o jeho nezaujatosti pri prejednávaní a rozhodovaní tejto veci. Svoju zaujatosť vyvodzoval zo skutočnosti, že ako podpredseda Krajského súdu v Bratislave v zmysle § 62 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov a rozvrhu práce tohto súdu na príslušný rok od roku 2009 až doposiaľ vybavuje sťažnosti, ako aj prešetrenia sťažností predsedami okresných súdov v obvode Krajského súdu v Bratislave a žalobkyňa sa vo veci samej domáha nároku na náhradu škody a nemajetkovej ujmy, ktorá jej mala vzniknúť práve nesprávnym úradným postupom Krajského súdu

v Bratislave, konajúceho prostredníctvom vtedajšej podpredsedníčky súdu, pri vybavovaní sťažnosti o preskúmanie vybavenia sťažnosti na postup Okresného súdu Bratislava I v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Er 1842/2002.

Predsedníčka Krajského súdu v Bratislave predložila vec Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie podľa § 16 ods. 1 O. s. p. po tom, čo dospela k záveru, že u predsedu senátu JUDr. Ľ. S., ktorý navrhol svoje vylúčenie z prejednávania a rozhodovania v tejto právnej veci, nie je daný dôvod pochybovať o nezaujatosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd pri posudzovaní skutočností, v ktorých JUDr. Ľ. S. videl dôvod svojho vylúčenia z prejednávania a rozhodovania veci, vychádzal zo zákonnej prezumpcie nestrannosti sudcov a z toho, že výnimku z tejto prezumpcie stanovuje iba zákon.

Podľa ustanovenia § 14 ods. 1 O. s. p. sudcovia sú vylúčení z prejednávania a rozhodovania veci, ak so zreteľom na ich pomer k veci, k účastníkom alebo k ich zástupcom možno mať pochybnosti o ich nezaujatosti.

Účelom citovaného ustanovenia je prispieť k nestrannému prejednávaniu veci, k nezaujatému prístupu k účastníkom alebo k ich zástupcom a tiež predísť možnosti neobjektívneho rozhodovania. Cieľu sledovanému uvedeným ustanovením zodpovedá aj právna úprava skutočností, ktoré sú z hľadiska vylúčenia sudcu považované za právne relevantné. Týmito skutočnosťami sú právne významné vzťahy sudcu a to jeho vzťah:

1. k veci, v rámci ktorého vzťahu by mal sudca svoj konkrétny záujem na určitom spôsobe skončenia konania a rozhodnutia o veci, alebo
2. k účastníkom konania, ktorý vzťah by bol založený na príbuzenskom alebo rýdzo osobnom (pozitívnom alebo negatívnom) pomere k nim, alebo
3. k zástupcom účastníkov konania, ktorý vzťah by bol založený na pomere vykazujúcom znaky vzťahu uvedeného pod bodom 2.

Skutočnosti uvádzané sudcom JUDr. Ľ. S. neumožňujú prijať záver, že je z prejednávania a rozhodovania danej veci vylúčený.

Z ustanovenia § 30 zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, kde je vymedzenie základných povinností sudcu, vyplýva o. i. povinnosť sudcu zdržať sa všetkého, čo by mohlo ohroziť dôveru v nezávislé, nestranné a spravodlivé rozhodovanie súdov. Sudca musí vystupovať nezaujato a dbať o to, aby jeho nestrannosť nebola dôvodne spochybňovaná. K účastníkom konania je povinný pristupovať bez akýchkoľvek predsudkov.

Aj so zreteľom na toto ustanovenie má sudca (v rámci prejednávania a rozhodovania konkrétneho sporu) zachovávať k veci, účastníkom konania a ich zástupcom vždy vecný a profesionálny prístup. Miera schopnosti sudcu zachovať nadhľad a potrebnú dávku odstupu od veci, od účastníkov konania a ich zástupcov ako aj od všetkého, čo súvisí s prejednávaním veci v súdnom konaní, je daná stupňom osobnej a osobnostnej pripravenosti sudcu na výkon súdnictva.

O nestrannosť musí dbať predovšetkým sudca sám. Pri výkone súdnictva má zachovať vecný prístup za každých okolností. Musí mať dostatok schopnosti ovládať svoje konanie aj sféru svojich vnútorných pocitov. Súčasťou vecného prístupu sudcu k prejednávanej veci, k účastníkom konania a ich zástupcom je napr. aj schopnosť sudcu vyrovnávať sa vnútorne s prípadnými námietkami účastníkov v priebehu i mimo konania ako aj s eventuálnou kritikou jeho konania, ktorá môže mať rozmanitú podobu (porovnaj R 47/1998). Pokiaľ by sudca (mimo iného) takúto schopnosť nemal, spochybňovalo by to jeho spôsobilosť vykonávať funkciu sudcu. Treba pripomenúť, že nezávislosť s nestrannosťou a odbornosťou (kvalifikáciou) sudcu sú podmienkami kvalitného rozhodovania a jeho predvídateľnosti a sledujú tak význam riadneho napĺňania (poskytovania) spravodlivosti.

V tejto súvislosti treba uviesť, že samotná skutočnosť, že sudca sa zo svojho osobného pohľadu domnieva, že v jeho prípade by mohli vzniknúť pochybnosti o jeho nezaujatosti, bez ďalšieho nezakladá dôvod pre jeho vylúčenie z prejednávania a rozhodovania veci, a to najmä nie vtedy, ak okolnosti, z ktorých sudca subjektívne vyvodzuje možnosť vzniku pochybností o jeho nezaujatom prístupe, nie sú ničím objektivizované alebo ak objektívne nemôžu viesť k legitímnym pochybnostiam o jeho nezaujatosti alebo ak sú vyvážené takými okolnosťami objektívnej povahy, so zreteľom na ktoré jestvuje dostatočná záruka, že iný sudca

nachádzajúci sa v rovnakej alebo obdobnej situácii by nemohol byť zaujatý a vylučoval by objektívnu oprávnenosť obavy z nedostatku nestrannosti súdneho rozhodovania. Všeobecné záruky takéhoto charakteru vyplývajú v právnom poriadku Slovenskej republiky predovšetkým z ústavne zakotveného nezávislého postavenia sudcu ako reprezentanta súdnej moci v demokratickej spoločnosti. Na takýto prístup v posudzovaní tých ktorých skutočností z hľadiska možnosti vzniku pochybnosti o nezaujatosti sudcu Najvyšší súd Slovenskej republiky ako nadriadený súd už opakovane a s podrobným rozborom poukázal (porovnaj napr. uznesenie z 30. apríla 2009 sp. zn. 3 Nc 13/2009 a uznesenie z 29. apríla 2010 sp. zn. 1 Nc 8/2010 a v nich uvedenú judikatúru).

V predložennom oznámení JUDr. Ľ. S. poukazoval na existenciu pomeru k veci a k žalovanej s odôvodnením, že ako podpredseda Krajského súdu v Bratislave vybavuje sťažnosti, ako aj prešetrovania ich vybavenia predsedami okresných súdov v obvode tohto krajského súdu, pričom žalobkyni mala vzniknúť škoda práve v dôsledku nesprávneho úradného postupu Krajského súdu v Bratislave pri vybavovaní prešetrovania jej sťažnosti vtedajšou podpredsedníčkou súdu.

V prejednávanej veci je žalovanou Slovenská republika, za ktorú koná Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. V tejto spojitosti nadriadený súd upozorňuje na článok 144 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, podľa ktorého sudcovia sú pri výkone svojej funkcie nezávislí a pri rozhodovaní sú viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 a zákonom. Vymenovaním za sudcu vzniká a zánikom funkcie sudcu zaniká osobitný vzťah sudcu k štátu, z ktorého vyplývajú vzájomné práva a povinnosti sudcu a štátu (k tomu porovnaj § 25 ods. 1 prvú vetu zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a príseďiacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov). Práve osobitosť vzťahu sudcu k štátu umožňuje sudcovi konať a rozhodovať nezávisle a nezaujato vo všetkých veciach, teda nepochybne aj vo veciach týkajúcich sa štátu, s ktorým tento vzťah po dobu výkonu svojej sudcovskej funkcie má.

Pokiaľ ide o tvrdenie JUDr. S. o existencii jeho pomeru k veci, z obsahu spisu, ako aj z jeho vlastného vyjadrenia vyplýva, že prešetrovanie sťažnosti, ktoré malo mať za následok nesprávny úradný postup Krajského súdu v Bratislave, *nevybavoval on*, ale vtedajšia podpredsedníčka tohto súdu. Samotná skutočnosť, že tento sudca v rámci výkonu funkcie

podpredsedu Krajského súdu v Bratislave sťažnosti a ich prešetrenia v súčasnosti vybavuje, resp. že predmet konania sa dotýka nesprávneho postupu Krajského súdu v Bratislave (ktorý nie je ale účastníkom konania) u neho bez ďalšieho pomer k veci v zmysle § 14 ods. 1 O.s.p. nezakladá.

Vychádzajúc z podaného výkladu a zistenia, že skutočnosti uvádzané v oznámení JUDr. Ľ. S. a ani obsah spisu z objektívneho hľadiska nezakladajú žiadne pochybnosti o jeho nezaujatosti, Najvyšší súd Slovenskej republiky (§ 16 ods. 1 O. s. p.) rozhodol spôsobom uvedeným vo výrokovej časti tohto uznesenia.

Rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 19. marca 2012

JUDr. Milan D e á k, v. r.
predseda senátu

Za správnosť :
Hrčková Marta